

После оног из 2013. године, други споразум о нормализацији односа мора бити потписан 2023. године, којим Србија фактички прихвата реалност Косова као независне државе, али га формално не признаје. У каснијој фази, хипотетички након 10 година, када је ЕУ спремна да се прошири и укључи Западни Балкан, долази до споразума о узајамном признавању, као предуслов за чланство обе земље у ЕУ.

Ово је план представљен у новом оквиру за споразум Косова и Србије, који је сачињен након ангажовања саветника председника Емануела Макрона и канцелара Олафа Шолца, до којег је дошао „Албаниан Пост“.

Споразумом, од следеће године (ако предлог буде прихваћен) Косово ће признати пет земаља Европске уније које га још увек нису признале, док ће Србија имати користи од

огромне финансијске помоћи, економске помоћи и биће призната као сила региона.

„Нови оквир“ који има „Албаниан Пост“ је нови предлог који је произашао директно из укључивања Макрона и Шолца у процес дијалога, јер, како се каже у документу, „Косово и Србија сами никада неће моћи да реше проблем“.

Документ од четири странице, који објашњава логику новог оквира, садржи десетогодишњу визију решавања проблема и пружа „макроперспективу“.

Документ се састоји од увода, а затим је подељен на три сегмента заједно са три подналова који садрже 13 тачака.

Сви сегменти објашњавају такозвани „нови оквир“, који је представљен Аљбину Куртију и Александру Вучићу. О овом оквиру је јавно говорио само председник Србије Вучић након посете два саветника Београду.

Предлог на крају такође предвиђа како даље ако Косово и Србија не прихвате овај предлог.

Визија дијалога, марко-перспектива

Овај део у три тачке показује шта се очекује у наредних 10 година ако се споразум прихвати. Тренутна дешавања се виде као наставак ангажовања ЕУ у дијалогу започетом пре деценију.

„2013. – први споразум за нормализацију односа. 2023. – други споразум за нормализацију односа (стварно прихватање независности Косова наспрам формалног акта признања), а трећи споразум за нормализацију односа (формално узајамно признање), непосредно пре него што шест држава Западног Балкана приступи ЕУ“, пише у документима у које је имао увид „Албаниан Пост“.

У првој тачки се истиче да „до средине 2023. године мора бити постигнута суштинска нормализација односа“.

Косово и Србија су две одвојене правне и политичке реалности које као такве морају препознати све стране у процесу дијалога

Затим треба наставити са другом тачком.

„Косово и Србија су две одвојене правне и политичке реалности које као такве морају препознати све стране у процесу дијалога. ‘Све стране’ су Приштина (Косово), Београд (Србија) и Брисел (ЕУ, што значи све државе ЕУ, укључујући оне које га нису признале)“.

А друга тачка појашњава позицију Србије.

„Србија неће бити спремна за улазак у ЕУ без потпуне нормализације политичких, правних и дипломатских односа са Косовом. Међутим, с обзиром на то да је приступање Србије ЕУ још далеко, у овој фази од Србије се неће тражити да правно призна Косово“.

Према изворима АП-а, овакав став је резултат чињенице да ЕУ тренутно није спремна ни да разматра убрзано чланство Србије, а самим тим и осталих земаља Западног Балкана.

Стога се у четвртој тачки прецизира да „Србија за сада, уместо признања, мора да прихвати реалност Косова као посебну политичку и правну реалност“.

Ову тачку, на конференцији у Београду, јавно је изнео и председник Вучић када је изјавио: „они инсистирају да тамо (тј. на Косову) постоји реалност коју као такву морамо да прихватимо“.

Пре него што се пређе на објашњење „практичних појмова“, даје се примедба.

Суштина је исправна употреба семантике: прихватање независности Косова насупрот признавању независности Косова

У документу се појашњава да је „суштина овде исправна употреба семантике: прихватање независности Косова насупрот признавању независности Косова“.

Такође је објашњено шта значи прихватање независности, подељено у три тачке.

„Фактички гледано, Косово и Србија треба да у потпуности нормализују односе, омогућавајући билатерално кретање људи и робе“, каже се у првој тачки.

„Ова нормализација треба да се одрази и на регион. Другим речима, повезаност, социо-економски развој, добросуседство и дигитални подаци, Заједничко регионално тржиште које промовише Савет за регионалну сарадњу, засновано на четири слободе ЕУ и које води регион ка јединственом заједничком тржишту ЕУ“, каже друга тачка.

Према изворима „Албаниан Пост“, Немачка и Француска инсистирају на томе. Ове две моћне државе, стубови ЕУ, усагласиле су политику према Западном Балкану. Француска снажно стоји са Немачком у њеном циљу ревитализације и пуног успеха Берлинског процеса, док Немачка снажно стоји са Француском у њеној визији за опрезну политику ширења према Западном Балкану.

Француска и Немачка јасно су ставиле до знања Косову и Србији да до 2022 желе што више практичних споразума, између две стране који омогућавају успешну ревитализацију Берлинског процеса.

Трећа тачка каже да ће „прихватајући Косово као посебну политичко-правну реалност, Србија заузети пасиван став и више се неће противити чланству Косова у међународним организацијама”. Према изворима ‘Албаниан Пост’, активно непротивљене чланству Косова у међународним организацијама је специфичан и веома снажан захтев Србији.

Након објашњења ових тачака, документ појашњава позицију ЕУ у целини и држава појединачно у односу на статус Косова.

„Након другог споразума о нормализацији односа, пет непризнајућих земаља у ЕУ придружиће се осталим 22 земље ЕУ и признати Косово. Ово јединство омогућава Бриселу да третира чланство шест држава Западног Балкана као један блок“, наводи се у документу до којег је дошао Албаниан Пост.

Предвиђено је и чланство Косова у међународним организацијама, а овај пут пролази кроз четири етапе, али је унапред утврђено да „пасивна позиција Србије не решава дефинитивно проблем”.

„Чланство Косова у Уједињеним нацијама зависи од вета Русије у Савету безбедности. Међутим, све док ЕУ и САД не реше своја питања са Русијом, после другог споразума о нормализацији односа, чланство Косова у међународним организацијама пролазиће кроз ове фазе”.

Према предлогу, прва фаза је „Косово постаје чланица Савета Европе“, друга фаза – „Чланство у ИНТЕРПОЛ-у и УНЕСКО-у”, „трећа фаза, почетак преговора за приступане НАТО-у, апликација за чланство у ЕУ“ и „четврта фаза: Чланство у УН“.

На самом крају је објашњено шта обе земље добијају ако потпишу споразум и какве би биле последице ако се договор не постигне.

Што се тиче Косова, оно „добија признање пет држава ЕУ, откључавајући перспективу за чланство у НАТО и ЕУ“, док „Србија добија огромну финансијску помоћ и економску

помоћ и биће препозната као сила која економски и политички води регион“.

Пошто Косово тренутно нема визну либерализацију и практично је изоловано, последице непотписивања имају више везе са владом него са самом државом. У документу се истиче потпуна изолација Куртијеве владе, као облик притиска који би утицао на дуговечност владе.

Са друге стране, ако то Београд не прихвати, следи „економска и финансијска изолација“, а истиче се и да ће „пет држава које не признају, на крају напустити Србију и придружити се осталим државама које су признале Косово. Без обзира на резултат, ЕУ ће говорити једним гласом“.

Србија је стављена у позицију да постаје јасно да ће у случају супротстављања изгубити и преко потребну економску и политичку помоћ ЕУ и подршку пет држава које нису дале признање

После дешавања у Украјини, питање јединства ЕУ, у вези са Косовом и Србијом, постало је Ахилова пета за саму ЕУ, због чега су Француска и Немачка посвећене практичној, политичкој и правној демонстрацији европског јединства.

Дакле, Србија је стављена у позицију да постаје јасно да ће у случају супротстављања изгубити и преко потребну економску и политичку помоћ ЕУ и подршку пет држава које нису дале признање.

Документ је, како је објашњено на почетку, макро перспектива, сачињен као нацрт објашњења кључне динамике, и не бави се конкретним елементима нити договорима један по један који су до сада постигнути у Бриселу – један од најпроблематичнији, Заједница општина са српском већином.

Оно што је до сада виђено, ЕУ и друге западне дипломате желе да се спроведу сви потписани споразуми, укључујући и Заједницу, чему се косовска влада противи.

Пише: Косцев

уторак, 20 септембар 2022 18:52

Извори „Албаниан поста“, који имају директна сазнања о актуелном процесу, потврђују да је, без спремности Србије да формално призна независност Косова, веома тешко постићи договор о Заједници, који би обезбедио већи степен аутономије за косовске Србе. Другим речима, прилично лако се разговори о Асоцијацији могу преместити у трећу фазу дијалога, када европска перспектива Србије и Косова постане опипљива.

Извор: „Албаниан Пост“ (Текст је изворно преведен са албанског)

(Косцев)